

ДОСТАТНІСТЬ КАПІТАЛУ ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ

Солошенко Володимир Володимирович

**Науковий керівник: старший викладач, кандидат економічних наук
Волохата В. Є.**

**ДВНЗ «Університет банківської справи»
Харківський навчально – науковий інститут**

Актуальність теми. Банківський капітал є показником, що характеризує платоспроможність, кредитоспроможність, фінансову стійкість і самостійність банківської установи. Саме величина власного банківського капіталу є головним критерієм під час оцінки суспільством міцності, надійності, масштабності банку в сучасних умовах. Тому власний капітал виступає не лише джерелом проведення активних операцій, а й інструментом зміцнення довіри з боку клієнтів до банківської системи в цілому.

Постановка проблеми. Розвиток української економіки залежить від багатьох чинників і, зокрема, від чинника стабільності банківської системи. Роль банківської системи у реформуванні економіки України значною мірою залежить від її фінансової стійкості. Важливим показником, який характеризує фінансову стійкість окремого банку і банківської системи загалом, є банківський капітал. Очевидно, що від того, наскільки банки приділятимуть увагу питанням формуванню банківського капіталу, залежать їх спроможність активно здійснювати банківські операції та надавати послуги, фінансова стійкість банківської системи, її місце і роль у процесах економічних перетворень і подальшого розвитку економіки країни на ринкових засадах. Але рівень капіталізації вітчизняних банків знаходиться на край низькому рівні і не відповідає вимогам сьогодення. Отже, зрозуміло, що нарощення капіталу є основним завданням банківської системи будь-якої країни і кожного окремого банку. Обсяг та якість капіталу банківської системи є важливим фактором підвищення рівня конкурентоздатності українських банків, тому пошук шляхів його збільшення є першочерговим завданням для банківського сектору України

Викладення основного матеріалу. Стан і ресурсні можливості вітчизняної банківської системи суттєво впливають на економічне зростання в державі. Ефективність діяльності банківської системи України значною мірою залежить від рівня капіталізації, яка на сьогодні визначається як низька.

Недостатній рівень капіталізації банків України зумовлюється цілою низкою проблем в управлінні як вітчизняної банківської системи як в цілому так і окремих банків, які не мають можливості залучати значні ресурси та проводити масштабні активні операції.

Сучасна ситуація у вітчизняній економіці у фінансовому секторі в цілому та на ринку капіталу зокрема обумовлена політичною та загальною нестабільністю.[2]

Власний капітал у банківській діяльності має дещо інше функціональне призначення, аніж в інших сферах підприємництва. Це чітко простежується через виконувані власним капіталом банку функції. Основна функція банківського капіталу - захисна, саме тому його якість має бути високою, а сам капітал – реальним. Власний капітал дозволяє банку продовжувати фінансові операції навіть у випадку виникнення значних непередбачуваних витрат. Для фінансування подібних витрат існують спеціальні резервні фонди, що включені у власний капітал, а при масових неплатежах клієнтів за позиками використовується частина акціонерного капіталу.[1]

Негативний вплив на розмір та достатність капіталу банків спричиняє знецінення активів, отримані збитки від поточної діяльності, що у свою чергу призводить до від'ємного значення сукупного капіталу банківської системи.

Достатній рівень капіталізації банківської системи створює умови для розширення банками інвестиційної діяльності, фінансування сектору реальної економіки, а отже і економічного зростання країни. Проте, важливим питанням є не кількісне нарощення власного капіталу, а його якісна складова. Банківські установи повинні розуміти, що достатній рівень власного капіталу створює умови для їх стабільного функціонування, підвищує рівень надійності і стабільності установи та, як результат, підвищує рівень довіри позичальників та кредиторів.

Деякі банківські установи з метою досягнення необхідного розміру власного капіталу та дотримання показників його адекватності вдаються

до штучного нарощення обсягів капіталу. Це призводить до спотворення показників достатності власного капіталу.[2]

Основні принципи оцінювання капіталу визначаються за міжнародними стандартами, які були розроблені Базельським комітетом. Ці принципи визнаються міжнародною банківською системою і використовуються багатьма країнами при визначенні рівня власного капіталу.

Останніми актуальними рішеннями Базельського комітету є пропозиції щодо зміни в регулюванні банківського капіталу і ліквідності.

Нові вимоги відносно капіталу сконцентровані за трьома напрямками: зміни структури власного капіталу банків; підвищення вимог до достатності капіталу; створення буферів капіталу.

Тому з метою виконання поставлених завдань та підвищення рівня фінансової стійкості та стабільності вітчизняної банківської системи Національним банком України розроблені: програма її капіталізації до 2024 року та Комплексна програма розвитку банківської системи України на 2015 – 2020 роки.[3]

Висновки. Виходячи з наведеного можна зробити висновок, що необхідною умовою забезпечення стабільності банківського сектору є нарощування необхідного розміру власного капіталу та його якісний склад. Для отримання вичерпної оцінки капіталу банківської установи необхідно враховувати цілу низку факторів, як кількісних, так і якісних. Практичне використання рекомендацій Базельського комітету щодо складу капіталу, імплементація програми її капіталізації до 2024 року та Комплексної програми розвитку банківської системи України на 2015 – 2020 роки є однією з головних умов стабільного розвитку банківської системи України.

Список використаних джерел:

1. Гайдай В. Особливості визначення достатності капіталу банку /В. Гайдай// . Економічний аналіз. – 2010. - №6. – С. 46 – 48.
2. Єріс Л. М. Достатність капіталу банківської системи: методи та інструменти забезпечення / Л. М. Єріс // Вісник ОНУ імені І.І.Мечника. – 2014. - №1/2. – С. 102 – 105.
3. Комплексної програма розвитку банківської системи України на 2015 – 2020 роки http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=178